

From: noreply@lausuntopalvelu.fi
Sent: 2. maaliskuuta 2020 8:28
To: Ym Kirjaamo
Subject: Lausuntopalvelu.fi: Uusi lausunto jätetty
Attachments: 20200302_VN-889-2020 ja VN-1010-2020_64268.pdf

Uusi lausunto lausuntopyyntöön 'Luonnokset: hallituksen esitys vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (tuki) ja siihen liittyvä asetus (maatalousmaan kipsikäsitteily)'

Lausunnonantaja: Nieminen Jouko

Organisaatio: KEHA-keskus

Voit tarkastella lausuntoa linkin kautta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/GetReportViewForResponse?proposalId=a3b04b91-b615-4f74-931c-47f27e637ec3&responseId=16192762-cc14-4173-a587-88e1bdf82030>

Asia: VN/889/2020 ja VN/1010/2020

Luonnokset: hallituksen esitys vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (tuki) ja siihen liittyvä asetus (maatalousmaan kipsikäsittely)

Luonnos: hallituksen esitys laiksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Huomionne:

-

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta

Huomionne:

KEHA-keskus toteaa, että HE-luonnos on yhteistyössä valmisteltu ja aiheellinen, ja esitetyt muutokset ovat tarpeellisia, joskin lausuntojen luonnosmaisuus ja asian tärkeys ja kiireellisyys näkyvät pykälissä epäjohtonmukaisuuksina. Nyt lausuntokierrokselle tullessa luonnosesityksessä ei olekuitenkaan vielä otettu kaikkien sidosryhmien kanssa tehdyn työn tuloksia kattavasti huomioon.

Perustelut

Huomionne:

Esityksessä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamiseksi asian tausta ja valmistelu sekä muut perustelut ovat KEHA-keskuksen näkemyksen mukaan kattavat. KEHA-keskus kuitenkin toteaa, että säännöskohtaisten perustelujen 6 a §:n 3. momentin valvontaa koskevaa osiota tulee selkeyttää. Takaisinperintätehtävä on kokonainen tehtävä, jonka hoitaa joko KEHA-keskus, pohjautuen KEHAn toteuttamaan maksatukseen ja tukikelpoisuusvalvontaan, tai sen toteuttaa ELY-keskus, milloin ELY-keskus vastaa kokonaan maksatuksesta, avustuksen käytön ja tukikelpoisuusvalvonnasta. Perusteluteksteihin, kuten myös pykäliin, on jäänyt tältä osin vastuu kuvaamatta selkeästi.

Esityksen perustelutekstit koskien 6 c §:n 1. momentin perustietoja ovat myös ristiriitaiset tuen hakemisen osalta. Koska 6 b §:n mukaan myönnettävää tukea ei pidettäisi valtionavustuslaissa (688/2001) tarkoitettuna valtionavustuksena, ja koska pääasiallinen toimi olisi ELY-keskuksen

kilpailuttama ja hankkima tuote ja palvelu (kipsi sekä sen kuljettaminen hakijan peltolohkoille), ei hakijalla olisi kyvykkyyttä ilmiotaa hakemuksessaan perustietona tukikelpoisia kustannuksia tai julkista rahoitusta koskevia tietoja. Koska tuki voitaisiin antaa täysimääräisenä, ELY-keskuksen kattaessa kaikki tuotteesta ja palvelusta aiheutuvat kustannukset, ja koska tukeen ei sovellettaisi EU:n ryhmäpoikkeusasetusta, mikä rajaisi tuen määrän yrityksillä 50 %:n tuotteen ja palvelun arvosta, olisi kohta muotoiltava uudelleen. Mikäli ELY-keskus harkinnasta päättäisi myöntää tukena vain osan peltolohkoille vietävästä kipsistä, ei luonnoksessa lainkaan oteta kantaa tilanteeseen. Miten hankinta tällöin tapahtuisi? Hankkisiko peltolohkon omistaja kipsin ja kuljetuksen itse tuen ulkopuolelle jäävälle lohkolle vai syntyisikö ELY-keskuksen ja tuen saajan välille sopimussuhde, jonka nojalla ELY-keskus hankkisi tuotteen ja palvelun, ja laskuttaisi siitä puolet tai tukipäätöksen mukaisen, tukemattoman osan tuen hakijalta, on jäänyt perustelematta. Vain tapauksessa, jossa peltolohkon omistaja hankkisi kipsin ja kuljetuksen itse, tulisi sovellettavaksi tukitoimenpiteen aloittamista koskeva kohta, joten tätä pitäisi tarkentaa perusteluissa ja pykälässä. Mikäli tarkoitus on ELY-keskuksen tukea tuotteella ja palvelulla kattavasti peltolohkon omistajaa, tulisi tuen hakemisen riittäväksi tietosisällöksi perustiedot, jotka koskisivat hakijaa, peltolohkojen määrää (hehtaareina), arviota tarvittavasta kipsistä (tonneina) sekä tieto siitä, onko peltolohkoja tuettu EU:n maatalousrahaston suorina tilatukina, esim. luomutukena tai luonnonhaittakorvauksin, jolloin peltolohkojen tukeminen lähtökohtaisesti tulisi tarkasteltavaksi yhteistyössä tilatukikäsittelijöiden ja lohkojen valvojen kanssa.

Mitä tulee tuen myöntämisen edellytyksiin, perustelujen kohdassa 6 g § olisi tarkasteltava edellä mainitusti mm. tuki-intensiteettiin kohdistuvat kysymykset ja harkita, voidaanko soveltaa EU:n valtioneuvoston päätöksiä ja kohdistaa tukea kattamaan kipsin ja sen kuljettamisen vain osittain. Tällöin edellä mainitut seikat tulee edelleen selvittää perusteluissa.

HE-luonnoksen perustelujen kohdassa 6 j § tulee esille tehtävän määrittelemättömyys takaisinperinnän osalta. Kun 6 m §:ssä todetaan KEHA-keskuksen hoitavan tuen maksamista koskevat tehtävät ja hoitavan yhdessä tukikelpoisuusvalvontaa sekä takaisinperintöjä ELY-keskuksen kanssa, voi syntyä tilanne, jossa tehtävää ei hoida kukaan. KEHA-keskuksen näkökulmasta sen tehtävien laajentaminen valtioneuvoston maksamista, takaisinperintää ja käytön valvontaa koskevissa tehtävissä on perusteltua. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ei ole näkyvästi todettu hallinnon keskeistä tavoitetta: kehittämis- ja hallintokeskuksen tuottavuuden tehostaminen edelleen sekä ELY-keskusten voimavarojen kohdentaminen tehokkaammin tehtäviensä hoitamiseen on edelleen merkityksellinen ja tärkeä vähintäänkin julkisten palveluiden turvaamisen ja niiden kustannusten hillinnän näkökulmista. KEHA-keskus pitää hallituksen esitystä tulevaisuuteen suuntautuneena ja toteaa esityksen osaltaan toteuttavan iskukykyisen ELY-keskuksen kehityskokonaisuutta, jossa tehtäviä on tarkasteltu ja koottu valtakunnallisiin yksiköihin. KEHA-keskus toteaa samalla esityksen perusteluiden täydennykseksi, että maksatustehtäviä koskevat henkilösiirrot on jo aikaisempina vuosina toteutettu ja vastuu valmistelu- ja esittelytehtävistä siirretty hyvin monissa tehtävissä ELY-lain siirtymäpykälän nojalla jo vuonna 2015 alkaen. Kokoamalla hallinnon tukipalveluita sekä maksatus-, takaisinperintä- ja valvontatehtäviä voidaan paitsi toteuttaa toimintoja tuottavammin ja tehokkaammin, myös kehittää toimintoja hallinnollista taakkaa keventäviksi. Edellä mainituissa tehtävissä on jo toteutettu merkittävä henkilöresurssien tehostaminen KEHA-keskuksessa, ja tehokkuushyötyjä on edelleen saavutettavissa. Mitä tulee

tehtävien vastuuseen, olisi hyvä noudattaa vastaavaa periaatetta kuin muissa maksatus- ja takaisinperinnän tehtävissä, joita KEHA-keskukseen on virastokokonaisuudesta koottu.

KEHA-keskuksen näkemyksen ja yhteisen YM, VARELY ja KEHA keskustelun nojalla siirrettäisiin siis kipsin ja kuljetuksen hankintasopimuksen laskujen maksatustehtävä kehittämis- ja hallintokeskukselle. Lisäksi KEHA-keskus hoitaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lisäksi valtionavustuslain 15 §:n mukaisia valvontatehtäviä tai siihen verrattavia tehtäviä tämän tuen osalta. Valvontatehtäviä hoitaisi jatkossakin myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus KEHA-keskuksen ohella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluisi esimerkiksi tuki- tai rahoituspäätöksen valvonta, pääosa hankkeen aikaisesta valvonnasta sekä valvonta, johon vaaditaan kipsin peltolevitykseen ja vesistöjen ravinnekuormituksen ehkäisyyn sekä vesien- ja merenhoidossa tarvittavaa erityisasiantuntemusta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvontatehtävän merkitys korostuisi esimerkiksi tilanteissa, joissa rahoitus- tai tukipäätöksen tavoitteet eivät toteudu. Näissä tilanteissa myöskään peltolohkon omistajalle myönnetty tuki ei olisi hyväksyttävää, jolloin saattaisi syntyä tarve päätöksen keskeyttämiseen tai jopa takaisinperintäharkintaan. KEHA-keskuksen valvonta tapahtuisi pääasiassa hankintasopimukseen liittyvän maksatuksen yhteydessä jälkivalvontana, joka kohdistuisi tuki- tai rahoituspäätöksien, pistokokeina suoritettujen tarkastusten sekä hankintasopimuksen toteutus- ja laskutusasteen tarkasteluna. Se kohdistuisi käytännössä maksatukseen liittyviin tekniisiin seikkoihin, esimerkiksi tositteiden asianmukaisuuteen.

KEHA-keskus toteaa lausuntonaan, että hallinnon tukipalveluiden sekä ELY-keskusten vastuualueiden maksatus-, takaisinperintä- ja valvontatehtäviä tulee tarkastella myös siitä näkökulmasta, että tehtävien kokoaminen on riittävän kattavaa. Valumaa hallinnollisista tehtävistä sekä tässä esityksessä koottaviksi mainituista tehtävistä ei saisi syntyä. ELY-keskusten toiminnan turvaamiseksi on lainsäädännön oltava riittävän kattavasti tarkasteltu ja toimivaltamuutoksien muutettu, jotta voidaan varmistua hallinnon tehokkuudesta ja ELY-keskusten resurssien turvaamisesta.

1 §. Tarkoitus (uusi 4 mom.).

Huomionne:

-

1 a Luku

Huomionne:

-

6 a §. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävät.

Huomionne:

-

6 b §. Suhde muuhun lainsäädäntöön ja Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.

Huomionne:

-

6 c §. Tuki.

Huomionne:

-

6 d §. Tukikelpoisuus ja hakijan selvitysvelvollisuus.

Huomionne:

-

6 e §. Tuen hakeminen.

Huomionne:

tukihakemukseen on sisällytettävä tiedot tukikelpoisista kustannuksista tai niiden laskentaperusteista sekä muusta julkisesta rahoituksesta vain tapauksessa, jossa tuki-intensiteetti on jotain muuta kuin 100 %. Nämä tapaukset myös kuvattava perustelutekstissä.

6 f §. Hakuaika ja tiedottaminen.

Huomionne:

6 g §. Tuen myöntämisen edellytykset.

Huomionne:

tapaukset, jossa tuki voi kattaa kustannukset vain osaksi määriteltävä huomioiden se, ettei 6 b §:n mukaan tukea pidetä valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionavustuksena.

6 h §. Päätös ja sopimus.

Huomionne:

-

6 i §. Tukihakemuksen peruuttaminen.

Huomionne:

-

6 j §. Tuen keskeyttäminen ja tuen takaisinperintä.

Huomionne:

ELY-keskuksen sijaan tehtävä osoitettava ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle...KEHA-keskus voi päättää olla perimättä tukea tai sen osaa takaisin.... KEHA-keskuksen on sisällytettävä takaisin perittävälle määrälle....

6 k §. Korko ja viivästyskorko.

Huomionne:

ELY-keskuksen sijaan tehtävä osoitettava ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle... KEHA-keskuksen on sisällytettävä....

6 l §. Henkilötietojen luovuttaminen.

Huomionne:

-

6 m §. Kehittämis- ja hallintokeskuksen tehtävät.

Huomionne:

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa tuen hankinnan maksamista ja takaisinperintää koskevat tehtävät. Lisäksi kehittämis- ja hallintokeskus hoitaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lisäksi tukikelpoisuusvalvontaa koskevia tehtäviä.

6 n §. Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku tukea koskevista päätöksistä.

Huomionne:

-

Asetuksen luonnos ja perustelumuistio

Huomionne:

-

Yleiset kommentit asiasta

Huomionne:

-

Perustelumuistion yleinen sisältö

Huomionne:

-

Asetuksen pykälien ja perustelujen luonnokset

Huomionne:

-

1 §. Soveltamisala ja tavoite.

Huomionne:

-

2 §. Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen.

Huomionne:

-

3 §. Määritelmät.

Huomionne:

-

4 §. Tuettava toiminta.

Huomionne:

-

5 §. Tukihakemuksen sisältövaatimukset.

Huomionne:

KEHA-keskus toistaa yllä mainitut huomiot valtioneuvoston asetusluonnokseen maatalousmaan kipsikäsitteilyyn myönnettävästä tuesta 5 § osalta. Tukihakemuksen sisältövaatimuksissa 4) muun julkisen rahoituksen muoto ja määrä. Käytännössä huomioitavaksi pitäisi tulla tieto siitä, onko peltolohkoja tuettu EU:n maatalousrahaston suorina tilatukina, esim. luomutukena tai luonnonhaittakorvauksin, jolloin peltolohkojen tukeminen lähtökohtaisesti tulisi tarkasteltavaksi yhteistyössä tilatukikäsitteilyjen ja lohkojen valvojien kanssa.

6 §. Tuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset.

Huomionne:

-

7 §. Tuen laskentaperuste ja määrä.

Huomionne:

-

8 §. Kirjanpito.

Huomionne:

Asetusluonnoksen 8 § kirjanpito pykälässä todetaan, että tuen saajan on pidettävä hankkeesta kirjanpidon lain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa erillisellä kustannuspaikalla tai muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista. Tuen saajan on säilytettävä kaikki tuettavan hankkeen toteuttamiseen liittyvät tositteet kirjanpidon lain mukaisesti. Tapauksessa, jossa tuki myönnetään tuotteena ja palveluna, ja tuettava toimi tuetaan täysimääräisesti, ei peltolohkon omistajan kirjanpitoon synny hankkeesta kustannuksia tai tositteita. Edelleen tulisi tarkemmin asetuksen perusteluissa kuvata, millä ja kenen vastuulla on todeta tuotteen ja palvelun toimittaminen peltolohkolle, ja minkälainen prosessi, sopimussuhde tai erillislaskutus, tai muu hanke valtionavustuksena syntyy, mikäli kipsiä ja sen kuljetusta ei tueta täysimääräisesti. Asetuksen perusteluteksteissä tämä on todettu arvonlisäveron, mutta vain sen, osalta. Toisaalla perusteluteksteissä todetaan, että tuki-intensiteetti voi maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen 14 artiklan kohdan 14 perusteella olla 100% ei-tuotannollisten investointien osalta.

9 §. Raportointi ja säilytysvelvollisuus.

Huomionne:

-

10 §. Voimaantulo.

Huomionne:

-

Muut huomiot

Huomionne:

KEHA-keskuksella ei ole muita huomioita annettavana tähän hallituksen esitykseen.

Nieminen Jouko
KEHA-keskus